

Brüssel, 19. oktoober 2022
(OR. en)

13847/22

INST 387
POLGEN 137
AG 129

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	19. oktoober 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 548 final
Teema:	KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE Euroopa Komisjoni 2023. aasta tööprogramm Kindel ja üheskoos tegutsev liit

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 548 final.

Lisatud: COM(2022) 548 final

Strasbourg, 18.10.2022
COM(2022) 548 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Euroopa Komisjoni 2023. aasta tööprogramm

Kindel ja üheskoos tegutsev liit

1. Kindel ja üheskoos tegutsev liit

„Kogu Euroopa asus Ukrainat solidaarselt toetama... eurooplased ei peitnud endid ega kõhelnud.“ Euroopa Komisjoni president Ursula von der Leyen, kõne olukorrast liidus, 14. september 2022.

Viimase aasta jooksul on Euroopa ja muu maailm pidanud toime tulema kuhjivate kriisidega. Venemaa barbaarne sissetung Ukrainasse on toonud Euroopasse tagasi sõjaõudused. Koos traagiliste inimkaotuste ja purustuste jätkuva suurenemisega süvenevad ka konflikti tagajärjed Euroopas ja mujal maailmas. Sellest tingitud energiakriisid on kergitanud juba niigi murettekitavat elukallidust, mis omakorda õõnestab Euroopa majanduse pandeemia-järgset jõudsat taastumist. Samal ajal pannakse ülemaailmne reeglitel põhinev kord uuel viisil proovile, mis toob ilmsiks selle, kui vajalik on ühtsus ja koostöö partneritega, ning nõuab investeringuid ja diplomaatilist dialoogi kõikjal maailmas.

Need keerukad asjaolud on komisjoni käesoleva aasta tööprogrammi aluseks. Programm põhineb kolmel vastastikku täiendaval arusaamal. Esiteks tuleb tunnistada, et **sellise ulatusega probleeme saab tõeliselt lahendada ainult ühiselt, ühtse liiduna**. Ning Euroopa on korduvalt näidanud, et oleme vajadusel valmis seda tegema – nii vaktsiinide, majanduse taastamise, sanktsioonide kui ka Ukraina toetamise valdkonnas. Igal juhul on Euroopa näidanud, kui palju oleme võimelised saavutama, kui ulatuslikult reageerima ja kui kiiresti saame tegutseda, kui meil on olemas ühine eesmärk ja ühtne lähenemisviis. Ka tuleval aastal peab meie töö jätkuma samas vaimus.

Teiseks saab kriisides üha selgemaks, et Euroopa peab jätkama **käesoleva ametiaja alguses ette võetud radikaalsete muutuste kiirendamist** nii kliima- ja looduskriisidega tegelemisel, majanduse ja demokraatia vastupidavuse süvendamisel, tööstuse konkurentsivõime suurendamisel, ühiskonna õiglasemaks muutmisel kui ka Euroopa geopoliitilise staatuse tugevdamisel. Esmakordselt poliitilistes suunistes ette nähtud tööprogrammi eesmärk on järgmise põlvkonna jaoks parema tuleviku loomine ning parem valmisolek ees seisvate probleemidega toimetulekuks. Nii nagu see oli vajalik poliitiliste suuniste koostamise ajal, on see vajalik ka praegu.

Kolmandaks peame tunnistama, et neid keerukaid üheaegseid kriise, mida eurooplased oma igapäevaelus nii teravalt tunnetavad, **ei saa lahendada tavapärase tegutsemisega**. Peame jätkuvalt kiiresti reageerima, et ennetada tulevaseid probleeme ja rahuldada kõige pakilisemaid vajadusi. Seda silmas pidades keskendume oma töös eurooplaste toetamisele praegusel raskel ajal. See on järgmiseks aastaks komisjoni olulisim prioriteet, mille saavutamisele aitavad kaasa nii energiahindade alandamine, tööstuse konkurentsivõime ja toiduga kindlustatuse jaoks vajalike oluliste tarnete tagamine, sotsiaalse turumajanduse tugevdamine ja liidus endiselt esinevale COVID-19 pandeemia reageerimine.

Need kolm arusaama on kujundanud käesoleva tööprogrammi lisades loetletud tegevust kõigi kuue üldeesmärgi puhul. Programm tugineb tööle ja edusammudele, mida oleme juba teinud kõige pakilisemate probleemide lahendamiseks, järgides samal ajal pikemas perspektiivis kindlaks määratud kurssi. Kava „REPowerEU“ abil, mille eesmärk on kaotada Euroopa

sõltuvus Venemaa energiaimpordist, on õnnestunud tänu viljakale suhtlusele rahvusvaheliste partneritega võtta Venemaa tarnete pideva vähenemise taustal kasutusele alternatiivseid tarnekanaleid. Talv võib tulla raske, kuid tänu **gaasi hoiustamise määrusele** on peaaegu 91 % ELi hoiustamisvõimsusest täidetud ja liikmesriigid koostavad **Euroopa gaasinõudluse vähendamise kava** alusel gaasisäästukavasid. Komisjon on kehtestanud ka **erakorralised energiaturule sekkumise meetmed**, et tulla toime hiljutiste dramaatiliste hinnatõusudega ning vähendada eurooplaste ja Euroopa ettevõtjate energiaarveid. Samuti jätkame energiasüsteemi ümberkujundamise kiirendamist – nii kliimakriisiga toimetulekuks kui ka selleks, et vähendada sõltuvust ja suurendada meie konkurentsivõimet. See töö eeldab ka elutähtsa taristu vastupidavuse ja reageerimissuutlikkuse suurendamist, mis on president Ursula von der Leyeni väljakuulutatud viieetapilise kava keskmes.

Selleks et toetada inimesi ja ettevõtjaid kogu Euroopas, peame jätkama taasterahastu „NextGenerationEU“ kaudu investeerimist ja reforme. Samuti peame jätkama ELi eelarve pakutavate võimaluste kasutamist. Energiakriisi lahendamiseks peame kaitsma majanduse alustalasid ning eelkõige kaitsma ühtset turgu ja säilitama tööhõive kõrge taseme. See, kui energiaküsimustes leitakse ühine ja ühtne Euroopa tasandi lahendus, võimaldab lisaks võrdsete tingimuste säilitamisele ühtsel turul, millele aitavad kaasa proportsionaalsuse ja vajalikkuse üldpõhimõttest juhitud selged riigiabisuunised, tegeleda liidu killustumise ohuga. Kava „REPowerEU“ raames on komisjon võtnud esimesi olulisi solidaarsusmeetmeid, kuid vaja on teha veelgi rohkem. Seega peame hoogustama kava „REPowerEU“ täiendava rahastamisega, alustades vajaduste hindamisest ja võttes arvesse investeeringute kasutamise suutlikkust. Me otsime REPowerEU jaoks täiendavaid rahastamisallikaid ja oleme valmis tegema ettepanekuid edasiste meetmete kohta, tuginedes ka taasterahastu „NextGenerationEU“ ja muude edukate rahastamisvahendite raames ELi finantssolidaarsuse mehhanismidest saadud õppetundidele.

Seistes silmitsi Venemaa sissetungi tagajärgedega, jääb ELi toetus Ukrainale ka edaspidi sama kindlameelseks, vankumatuks ja ühtseks, nagu see on olnud alates 24. veebruarist. Eeloleva aasta jooksul on Ukrainaga seonduv äärmiselt oluline, kuna kaalul on Ukraina tulevik. Kuid kaalul on ka Euroopa Liidu tulevik ja kõik see, mida liit sümboliseerib – vabadus, demokraatia, põhiõigused, õigusriik ja kõik ELi aluseks olevad väärtused.

Vastusena sissetungile on Euroopa Liit tõelise solidaarsuse vaimus liikmesriikidega juba vastu võtnud enam kui 180 meetet, mis tabavad Venemaad valusalt, pakkudes samal ajal tugevat toetust Ukrainale ja selle rahvale. Sõja algusest kuni septembrini eraldasid EL ja selle liikmesriigid Ukraina majandusliku, sotsiaalse ja rahandusalase vastupidavuse tugevdamiseks rohkem kui 19 miljardit eurot ning **Euroopa rahutagamisrahastu** raames anti täiendavalt 3,1 miljardit eurot sõjalist toetust. Kodanikud ja liikmesriigid on näidanud üles erakordset lahkust ja solidaarsust, võttes vastu miljoneid vägivalla eest põgenevaid ukrainlasi. EL aitab **ajutise kaitse direktiivi** aktiveerimisega tagada neile juurdepääsu töökohtadele, eluasemele, haridusele ja tervishoiule.

Tänu **ELi kodanikukaitse mehhanismile** on Ukrainale antud üle 70 000 tonni abi, sealhulgas järgmistes valdkondades: toit, vesi, peavari, energia ja tervishoid. Oleme kogunud ELi

tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku asutuse (HERA) abil rahvatervise riskide, nagu keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumaohutude jaoks meditsiini- ja erivarustust, pannes sel viisil kokku **rescEU hädaabivarud**. **Pagulaste toetamiseks Euroopas mõeldud ühtekuuluvusmeetmed (CARE)** ja paindliku abi (**FAST-CARE**) ettepanek on lihtsustanud liikmesriikidel ja piirkondadel ühtekuuluvusfondide kasutamist, et aidata sõja eest põgenevaid inimesi.

Jätkame Ukrainale rohke poliitilise, rahalise ja humanitaarabi andmist ning oleme valmis toetama riigi tulevast ülesehitamist. Esimese sammuna eraldatakse **100 miljonit eurot purustatud Ukraina koolide taastamiseks**. Kuna Ukraina ja selle rahva tulevik on seotud liiduga, teeme tööd ka selle nimel, et **hõlbustada Ukraina juurdepääsu ühtsele turule**. Samal ajal jätkame **sanktsioonide tulemusliku rakendamise** tagamiseks koordineerimist, sealhulgas oma liitlastega, et säilitada tugev majanduslik surve Venemaale ja õõnestada Venemaa võimet Ukraina vastu sõda pidada.

Omaette probleem on jätkuv toidukriis, mille on põhjustanud järsult tõusvad hinnad ja ulatuslikud põuad ja mida veelgi raskendab Venemaa sissetung Ukrainasse ning mis seetõttu ohustab toiduga kindlustatust kogu maailmas. Selle probleemi lahendamiseks ning selleks, et hõlbustada Ukraina juurdepääsu ühtsele turule ja ülemaailmsetele tarneahelatele alternatiivsete marsruutide kaudu, jätkab komisjon tihedat koostööd oma rahvusvaheliste partnerite, liikmesriikide, Ukraina ametiasutuste ja ettevõtjatega. Ukraina juurdepääs väetistele, toidutootmisele ja avatud kaubandusele aitaks vältida toidutarnete moonutusi. Meie **solidaarsuskoridorid** võimaldavad Ukrainal eksportida oma teravilja ja muid tooteid ning importida vajalikke kaupu alates humanitaarabist kuni väetisteni. Samuti oleme eraldanud 600 miljonit eurot **Euroopa Arengufondist**, et suurendada Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide toiduga kindlustatuse toetamist.

Nii liidus sees kui ka väljaspool tuleb veel palju ära teha, alustades juba kokkulepitu rakendamisest ja sõlmides ülejäänud vajalikud kokkulepped. Oleme esitanud algatusi kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks, keskkonnahoidlikesse tehnoloogiatesse investeerimiseks ja looduskeskkonna kaitsmiseks. Oleme teinud ettepaneku õigusnormide kohta, millega võimestatakse inimesi ja ettevõtjaid uue põlvkonna digitehnoloogiaga. Oleme esitanud meetmed konkurentsivõime tugevdamiseks ja ühtse turu vastupidavuse suurendamiseks, edendades samal ajal sotsiaalset õiglust tööturul. Komisjon on astunud samme, et veelgi tugevdada ELi suutlikkust kaitsta demokraatiat ja õigusriiki. Oleme tegutsenud selle nimel, et tagada meediavabadus ja -mitmekesisus ning tugevdada pluralistlikku, võrdset ja kaasavat ühiskonda.

Samuti on oluline pöörata suuremat tähelepanu **institutsioonidevaheliste läbirääkimiste toetamisele**, et muuta meie poliitilised kohustused õigusaktideks. Tänu institutsioonide ühtsusele – mida sobib hästi näitlikustama COVID-19 tõend, digieeskirjad või miinimumpalk – on juba palju ära tehtud. Peame seda lähenemisviisi süvendama, eelkõige sellistes kaksikülemineku seisukohast olulistes valdkondades nagu pakett „Eesmärk 55“, ettepanekud metsade globaalse hävitamise tõkestamise ja patareide ja akude kohta ning tehisintellekti käsitlev õigusakt. Komisjon võtab oma töös jätkuvalt eesmärgiks ÜRO **kestliku arengu**

eesmärkide rakendamise kõigis poliitikavaldkondades. Kestliku arengu eesmärgid on integreeritud Euroopa poolaastasse ja need on kaasatud meie parema õigusloome vahenditesse. 2023. aastal esitab komisjon ÜRO kõrgetasemelise poliitilise foorumi raames ELi esimese vabatahtliku aruande kestliku arengu eesmärkide rakendamise läbivaatamise kohta.

Viimastel aastatel on eurooplased oma silmaga näinud muutusi, mida ELi eelarve abil saab teha. Eelarve vahendid ja paindlikkus on siiski piiratud. 2023. aastal toimuv **mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 läbivaatamine** annab võimaluse uuesti hinnata, kas praegusel kujul on ELi eelarves jätkuvalt olemas vahendid ühiste probleemide ühiseks lahendamiseks.

Selleks esitab komisjon ka **ettepaneku uute omavahendite teise kogumi kohta**, milles tuginetakse muu hulgas ettepanekule kehtestada ühtsed maksueeskirjad, mille alusel saab Euroopas äri teha (BEFIT). Koos esimese ettepanekute paketiga tagavad need meetmed mitmekesisemad ja vastupidavamad tululiigid. Samuti aitavad need hoida ära selle, et taastekava „NextGenerationEU“ toetuskomponendi eest tasumiseks oleks vaja liidu programme põhjendamatult kärpida või liikmesriikide osamakse ülemääraselt suurendada.

2. Kodanikud Euroopa demokraatia keskmes

Selle aasta tööprogramm on esimene pärast **Euroopa tuleviku konverentsi** lõppu. Paljud käesolevas tööprogrammis esitatud peamised algatused on jätkuks konverentsi käigus tehtud tulevikkuvaatavatele ettepanekutele, mis annab tunnistust sellest, et kodanike ettepanekud olid väga sisukad ja komisjon on otsustanud kodanike jaoks olulised küsimused käsile võtta.

Euroopa tuleviku konverents¹ oli ainulaadne osalus- ja aruteludemokraatia ettevõtmine Euroopa tasandil ning see on andnud võimaluse poliitikakujundamist parandada. Konverentsil õnnestus luua liidust **põhjalik ja inspireeriv visioon**.

See on visioon Euroopast, mis muudab kodanike igapäevaelu lihtsamaks nii maa- kui ka linnapiirkondades; mis aitab lahendada praeguse põlvkonna ees seisvaid probleeme; mis on autonoomsem ja annab tulemusi valdkondades, mis on eurooplaste jaoks kõige olulisemad – alates toidust, mida me sööme kuni õhuni, mida hingame. Nüüd peavad Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon võtma järelmeetmeid. Käesolev tööprogramm on järjekordne samm komisjoni teatises „Visioonist reaalsuseks“² esitatud eesmärkide täitmise suunas.

Euroopa tuleviku konverentsi pikemaajaline edukus sõltub sellest, kui hästi õnnestub kodanikke kaasata prioriteetide ja eesmärkide seadmisel ning Euroopa tasandi poliitika kujundamisse.

Euroopa tuleviku konverentsi kordaminekule tuginedes on kodanike paneelarutelud nüüd teatavates olulistest valdkondades osa komisjoni poliitikakujundamisest. **Kodanike**

¹ Euroopa tuleviku konverents – [Aruanne lõpptulemuste kohta](#)

² 2022. aasta juuni teatis „Euroopa tuleviku konverents – Visioonist reaalsuseks“, COM(2022) 404 final.

paneelarutelude järgmises voorus arutatakse järgmise aasta algatusi toidu raiskamise, õpirände ja virtuaalmaailma kohta.

3. Kuue üldeesmärgi saavutamine

3.1 Euroopa roheline kokkulepe

Kliimamuutuste tagajärjed on üha valusamad – piisab kui meenutada käesoleva aasta äärmuslikke kuumalaineid, metsatulekahjusid ja enneolematuid põudu. Rohepöörde kiirendamine on oluline kliimakriisiga toimetulekuks ning majanduse ja julgeoleku tugevdamiseks. Võttes arvesse suurenevaid ülemaailmseid ohte ja uut geopolitiilist tegelikkust, parandab rohepöörde kiirendamine meie pikaajalist toiduga kindlustatust, luues kestliku ja vastupidava toidusüsteemi. Kliimakriisis on saanud üha selgemaks vajadus jätkata ELi kodanikukaitse- ja kriisiohjemehhanismide tõhustamist.

Komisjon on juba esitanud enamiku ettepanekutest, mis on olulised Euroopa rohelise kokkuleppe saavutamiseks, ning me jätkame kaasseadusandjate täielikku toetamist, et tagada kokkuleppe saavutamine enne parlamendi praeguse ametiaja lõppu. Sel aastal on väga oluline saavutada kiiresti kokkulepe paketi „Eesmärk 55“ kohta.

Nende meetmete täiendamiseks võtsime 2022. aasta alguses vastu uuendusliku ettepaneku vähendada 2030. aastaks pestitsiidide kasutamist poole võrra ja taastada Euroopa kahjustatud ökosüsteemid 2050. aastaks. Lähikuudel võtame vastu ulatuslikud täiendavate kliima- ja keskkonnameetmete paketid, sealhulgas seoses transpordist tuleneva heite ja süsinikdioksiidi sidumise sertifitseerimisega, ettepanekud välisõhu ja vee kvaliteedi parandamiseks ning peamised ringmajanduse algatused, milles käsitletakse eelkõige pakendite ja plasti kestlikkust, mikroplastireostuse probleemi süvenemist, õigust toodete parandamisele ja romusõidukeid. Samuti edendame veel sel aastal Montrealis toimuval ÜRO elurikkuse konverentsil (COP 15) kaugeleulatuvate üleilmsete keskkonnakokkulepete sõlmimist ning kinnitame Sharm el Sheikhis toimuval kliimamuutuste konverentsil (COP 27) oma ülemaailmset juhtrolli kliimamuutustega seotud probleemide lahendamisel.

Samal ajal peab liit parandama valmisolekut, et seista paremini vastu tulevasele hinnavolatiilsusele, tagada taskukohased elektriarved ja olla valmis tööstuse põhjalikuks ümberkujundamiseks, mis on vajalik selleks, et Euroopa oleks 2050. aastaks vähese CO₂ heitega ja suures osas elektrifitseeritud. Seepärast teeme 2023. aasta alguses ettepaneku **ELi elektrituru põhjalikuks reformimiseks**, sealhulgas gaasi hinna lahtisidumiseks elektrihindadest.

Selleks et aidata kaasa keskkonnahoidliku vesinikumajanduse laiendamisele, loome uue **Euroopa vesinikupanga**, et investeerida 3 miljardit eurot ELi vesinikuturu kiireks tegutsema hakkamiseks, sealhulgas pakkumise ja nõudluse kokkuviimise kaudu.

2023. aastal võtame meetmeid ka selleks, et **vähendada raiskamist ja jäätmete keskkonnamõju**, keskendudes **toidu- ja tekstiilijäätmete** vähendamisele. See on teema, mis kerkis esile Euroopa tuleviku konverentsi käigus. Ligikaudu 20 % kogu ELis toodetavast toidust lastakse raisku, mis kahandab loodusvarasid, kahjustab ökosüsteeme ja suurendab

kasvuhoonegaaside heidet. Selle probleemi lahendamiseks võtame meetmeid, sealhulgas seame eesmärgid toidujäätmete vähendamiseks. Kuna ELis visatakse aastas ära ligikaudu 11 kilogrammi tekstiiltooteid inimese kohta, tegutseme ka selle nimel, et parandada tekstiili ringlussevõttu ja tagada, et tootjad kannavad jäätmete töötlemise eest suuremat vastutust.

Me loome ELis **kestlike toidusüsteemide tervikliku raamistiku**, et muuta kestlikkus kõigis toiduga seotud poliitikavaldkondades keskseks teemaks. **Vaatame läbi loomade heaolu käsitlevad ELi õigusaktid**, et laiendada nende kohaldamisala ja tagada loomade heaolu kõrgem tase. See on vastus Euroopa tuleviku konverentsi soovitustele ja Euroopa kodanikualgatusele „Lõpp puuriajastule!“.

Esitame õigusakti ettepaneku, mis käsitleb **uut geenitehnoloogiat**, nagu suunatud mutagenees või tsisgenees. Sellega säilitatakse inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrgetasemeline kaitse ning aidatakse uuenduslike taimsete saaduste abil kaasa vastupidavamale ja kestlikumale toidusüsteemile. Algatus lähtub Euroopa tuleviku konverentsil tehtud ettepanekust.

Samuti teeme tööd **kaubaveo keskkonnahoidlikumaks muutmiseks**, et vähendada arukama ja kestlikuma liikuvuse suunas liikudes transpordist tulenevat heidet ja saastet.

Pärast konsulteerimist peamiste sidusrühmadega teeme ettepaneku **vaadata sihipäraselt läbi kemikaalide registreerimist, hindamist ja autoriseerimist käsitlev määrus (REACH)**, et tagada Euroopa konkurentsieelised ja innovatsioon, edendades kestlikke kemikaale, lihtsustades ja ühtlustades reguleerimisprotsessi, vähendades halduskoormust ning kaitstes inimeste tervist ja keskkonda.

3.2 Digiajastule vastav Euroopa

Euroopa tuleviku konverentsi lõpparuandes rõhutati vajadust teha digilahendused kättesaadavaks kõigile eurooplastele ning tagada, et Euroopast saab eetilise, läbipaistva ja turvalise digiülemineku eestvedaja.

Lisaks rõhutati komisjoni 2022. aasta aruandes tulevikusuundade strateegilise analüüsi kohta vajadust kiirendada korraga rohe- ja digipööret. Digilahendused muudavad meie majanduse tõhusamaks ja vähem ressursimahukaks, aidates samal ajal minimeerida digiülemineku enda keskkonna-, ressursi- ja kliimajalajälge. Selleks teeme ettepaneku **ELi kriitilise tähtsusega toorainete õigusakti** kohta, et tagada Euroopa digimajanduse ja rohepöörde jaoks piisav ja mitmekesine varustamine ning seada prioriteediks korduskasutamine ja ringlussevõtt.

Lisaks jätkuvatele ühistele jõupingutustele, mida me teeme koos liikmesriikidega digikümneni eesmärkide saavutamiseks, pakume välja vahendid **avatud inimkeskse virtuaalmaailma**, näiteks metaversumite arendamiseks. Need pakuvad arvukalt võimalusi tööstusele ja teenindussektorile, loomasektorile ja kodanikele ning võimaldavad otsida lahendusi laiematele sotsiaalsetele probleemidele, näiteks seoses tervishoiu ja arukate linnadega.

Järelmeetmena Euroopa Parlamendi resolutsioonile, mille aluseks on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 225, teeb komisjon ettepaneku võtta vastu **soovitus otseülekandena edastatavat sisu puudutava piraatluse** kohta, millega esitatakse meetmete kogum, mille abil võidelda eelkõige spordiürituste otseülekannete ebaseadusliku voogedastuse vastu.

Liikuvuse puhul võib digiüleminek olla sujuva mitmeliigilise transpordi ja suurema kestlikkuse katalüsaator. Teeme ettepaneku luua **ühtne Euroopa liikuvusandmeruum**, mis aitaks hoogustada liikuvussektori digiteerimist ja soodustab uuenduslikke lahendusi. Selleks et valmistuda uudseteks liikuvuslahendusteks, teeme ettepaneku ka **ELi õigusraamistiku kohta, mis käsitleb transpordi- ja võrgutehnoloogiat Hyperloop**, et olla valmis seda kiiret ja vähese CO₂ heitega transpordilahendust kasutusele võtma.

Meie algatus **laiendada ja ajakohastada digivahendite ja -menetluste kasutamist äriühinguõiguses** suurendab äriühingute läbipaistvust ühtsel turul, lihtsustab haldus- ja kohtumenetlusi ning hõlbustab äriühingute piiriülest laienemist.

Ebakindel geopoliitiline olukord ja hiljutised häired tarneahelates COVID-19 kriisi ajal näitasid veenvalt ühtse turu olulisust Euroopa majandusliku baasi tugevdamisel. Dünaamiline ja hästi toimiv siseturg on liidu jõukuse ja stabiilsuse nurgakivi. Selle 30. aastapäeva puhul avaldame **ühtse turu teatise**, milles tõstetakse esile siseturu märkimisväärsed eelised ning tehakse kindlaks ka rakendamislüngad ja tulevased prioriteedid, et ühtsel turul oleks jätkuvalt keskne roll liidu avatud strateegilises autonoomias.

Selleks et aidata tagada Euroopa ettevõtjatele stabiilne regulatiivne keskkond, teeme ettepaneku **patendilitsentside paketi** kohta. Töötame selle nimel, et luua **standardi rakendamiseks oluliste patentide** litsentsimiseks tõhus raamistik, mis kajastaks kõige paremini nende omanike ja rakendajate huve, ning kehtestame selged õigusnormid **patentide sundlitsentsimise** kohta.

Ühtne turg on peamine vahend, millega tagada, et inimeste tervis ja ohutus oleks kogu liidus esikohal. Näiteks teeme Euroopa Parlamendi seadusandliku resolutsiooni järelmeetmena ettepaneku **asbesti kontrollimise, registreerimise ja seire** kohta. See aitab tagada, et kõik liikmesriigid suurendavad oma püüdlusi selle ohtliku aine seireks, kontrollimiseks ja kõrvaldamiseks.

Meil on vaja soodsat ettevõtluskeskkonda ja sobivate oskustega tööjõudu. Nendest teguritest sõltub Euroopa edasine konkurentsivõime. Peame kõrvaldama takistused, mis ikka veel pärsivad väikeettevõtjate tegevust, ehkki neile võlgneb Euroopa tööstus oma pika eduloo. Seepärast on komisjonil kavas esitada VKEde abipakett. Komisjon vaatab läbi **hilinenud maksmise direktiivi**, et vähendada VKEde koormust.

2023. aasta on **Euroopa oskusteaasta**. Selle eesmärk on parandada töötajate oskusi ja edendada Euroopa ettevõtjate, eelkõige VKEde konkurentsivõimet ning kasutada sotsiaalselt õiglasel viisil ära digi- ja rohepöörde täielik potentsiaal. Oskusteaasta raames pakutakse

töötajatele vajalikku ümberõpet ja oskuste täiendamist ning meelitatakse Euroopasse vajalike oskustega tööjõudu.

3.3 Inimeste hüvanguks toimiv majandus

Me koostame käesoleva tööprogrammi suure majandusliku ebakindluse tingimustes. Seepärast oleme valmis seda kevadel uuesti hindama, eelkõige neid meetmeid, mis võivad mõjutada konkurentsivõimet.

Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu paneb proovile Euroopa majandusliku ja sotsiaalse vastupidavuse ajal, mil Euroopas toimuvad põhjalikud muutused. Me peame välja töötama ranged strateegilised kaubandus- ja investeerimiskontrollid, et tugevdada Euroopa majandusjulgeolekut, töötades samal ajal väärtusahelate mitmekesistamise nimel.

Komisjon on kahe aastaga saadud kogemuste valguses valmis **vaatama läbi ELi välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute määrase**, et teha kooskõlas parema õigusloome põhimõtetega kindlaks vajalikud muudatused, mis tugevdaksid määrase toimimist ja tulemuslikkust. Samuti tugineme kogemustele, mis on saadud ELi praeguse ekspordikontrolli ja seoses Venemaa agressiooniga Ukraina vastu kehtestatud sanktsioonide rakendamisel, et tugevdada strateegilisi ekspordikontrolle tihedas koostöös liikmesriikide ja rahvusvaheliste partneritega. Lisaks uurime, kas **väljaminevate strateegiliste investeeringute kontrollimiseks** on vaja täiendavaid vahendeid.

Samuti peame tugevdama Euroopa sotsiaalse turumajanduse mudelit. Jätkame 2021. aasta mais Portos toimunud sotsiaaltippkohtumisel kindlaks määratud sotsiaalmeetmete kava elluviimist, et tagada sotsiaalselt õiglane kaksiküleminek. Oleme esitanud olulised algatused **Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava rakendamiseks**. Kuna praegu käib töö **Euroopa sotsiaalkindlustuspassi (ESSPASS)** loomiseks, esitame algatuse sotsiaalkindlustussüsteemide ja sotsiaalsete turvavõrgustike digitaliseerimiseks, et toetada töötajate liikuvust.

Euroopa oskusteaasta raames ajakohastame ka **praktika kvaliteediraamistikku**, et käsitleda muu hulgas õiglast tasustamist ja sotsiaalkaitse kättesaadavust.

Järelmeetmena Euroopa Parlamendi resolutsioonile, mille aluseks on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 225, esitame seadusandliku algatuse **Euroopa piiriüleste mittetulundusühingute põhikirja** kohta, et kõnealused ühingud saaksid täiel määral kasu ühtse turu pakutavatest vabadustest. Sellistel mittetulundusühingutel on oluline roll kaupade ja teenuste pakkumisel mitmes ELi majandusharus ning need soodustavad kodanike aktiivset osalemist kodanikuühiskonnas ja demokraatias.

Teeme ettepaneku võtta vastu nõukogu soovitus **sotsiaalmajanduse raamtingimuste arendamise** kohta, et aidata liikmesriikidel oma poliitikat ja õigusakte sotsiaalmajanduses osalejate erivajadustele paremini kohandada.

Taasterahastu „NextGenerationEU“ taastekava toetuskomponendi eest tasumiseks ja kliimameetmete sotsiaalfondi rahastamise tagamiseks on komisjon esitanud esimesed

ettepanekud uute omavahendite kohta, mida arutatakse nüüd kaasseadusandjatega. Kuid nagu rõhutati Euroopa tuleviku konverentsil, peab liit oma eelarvet veelgi suurendama. Selleks esitab komisjon **ettepaneku uute omavahendite teise kogumi kohta**, tuginedes ettepanekule kehtestada ühtsed maksueeskirjad, mille alusel saab Euroopas äri teha (BEFIT).

Koos tagavad need meetmed mitmekesisemad ja vastupidavamad tululiigid ning väldivad liidu programmide põhjendamatuid kärpeid ja liikmesriikide osamaksude ülemäära suurendamist. Samuti **vaatame läbi mitmeaastase finantsraamistiku aastateks 2021–2027**. Tegutseme ka selle nimel, et luua uus Euroopa suveräänsuse fond, millega tagada Euroopa tööstuse edasine hea käekäik.

Lisaks esitame pärast **majanduse juhtimise läbivaatamise aruannet** komisjoni juhised selle kohta, kuidas tagada majanduse juhtimine kooskõla käesoleva kümnendi väljakutsetega, võttes arvesse Euroopa tuleviku konverentsi väärtuslikku panust.

Samuti teeme ettepaneku selle kohta, kuidas **süvendada ja tõhustada halduskoostööd**. See võimaldab paremat koostööd selliste ELi vahendite vahel, mille eesmärk on tugevdada suutlikkust, eelkõige kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Samuti võimaldab see paremini hallata investeeringuid ja muutusi ning tagab samal ajal ELi tegevuspõhimõtete täieliku ja tulemusliku rakendamise.

Tõhusad ja integreeritud finantsturud ning kapitali vaba liikumine on majanduskasvu ja taastumise ning rohe- ja digipöörde jaoks väga olulised. Samuti aitavad need ELil säilitada juhtiva ülemaailmse majandusliku ja geopoliitilise rolli. Komisjon on esitanud mitu regulatiivset reformi investeeringute, teabe avalikustamise, panganduse ja kindlustuse valdkonnas. Nüüd püüame veelgi edendada kapitaliturgude liidu loomist. Komisjon teeb ettepaneku meetmete paketi kohta, et **hõlbustada jaeinvesteeringuid**, samas kui **finantsteenuste valdkonnas** parandatakse **avatud rahanduse raamistiku** algatusega veelgi **juurdepääsu andmetele**. Vaatame läbi ka **makseteenuste direktiivi**, et toetada innovatsiooni, tagades ühtlasi internetipõhiste makseteenuste lihtsama ja turvalisema kasutamise ning kaitstes kasutajaid paremini pettuste ja kuritarvituste eest.

Selleks et liidus kasutatav ühisraha oleks kindlasti digiajastule vastav, esitame ettepaneku kehtestada **digieuro** kasutamise põhimõtted veel enne, kui Euroopa Keskpank need kasutusele võtab.

3.4 Euroopa maailmapositsiooni tugevdamine

Kuigi mitmepoolsus ja reeglitel põhinev rahvusvaheline kord jäävad meie peamiseks juhtpõhimõteteks, peame olema edaspidi valmis mitmepoolsuse ja süsteemse rivaalitseamise süvenemiseks.

Juhtiva arengu- ja humanitaarabi andjana jätkab EL reageerimist Venemaa Ukraina-vastase sõja ülemaailmsetele tagajärgedele, eelkõige seoses ülemaailmse toidu- ja energiakriisiga.

Venemaa-vastased sanktsioonid kehtivad seni, kuni jätkub agressioon Ukraina vastu ja Ukraina territooriumi ebaseaduslik okupeerimine ja annekteerimine. Samuti **ajakohastame sanktsioonide paketti**, lisades sellesse korruptsioonivastased meetmed.

Sõja julm reaalsus näitab, et EL peab rohkem pingutama ka julgeoleku ja kaitse valdkonnas. ELi strateegilise kompassi järelmeetmena esitame 2023. aastal ELi **kosmosestrateegia julgeoleku ja kaitse valdkonnas** ning ajakohastatud ELi **merendusjulgeoleku strateegia**. Samuti alustame Euroopa kaitsetööstusega dialoogi selle üle, kuidas suurendada tootmist, et kõrvaldada puudujäägid Euroopa relvavarudes.

Me jätkame koostööd **Lääne-Balkani** kandidaatriikidega, **samuti Ukraina, Moldova ja Gruusiaga**, pidades silmas nende liiduga ühinemist tulevikus. Jätkuvalt toetame ka idapartnerlust ja lõunanaabrust. Lisaks osaleme aktiivselt tulevase **Euroopa poliitilise ühenduse** töös, et mitte unustada neid Euroopa riike, kes ei osale veel ühinemisprotsessis.

Selleks et tugevdada ELi vastupidavust ja mitmekesistada tarneahelaid, edendame kaubanduslepingute täielikku ratifitseerimist, sealhulgas näiteks Tšiili, Mehhiko ja Uus-Meremaaga, ning jätkame läbirääkimisi teiste oluliste partneritega, nagu Austraalia, India ja Indoneesiaga. Samuti esitame **Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna uue tegevuskava**.

EL on jätkuvalt pühendunud sellele, et tegeleda kriisidega mujal maailmas ja edendada sisulisi mitmepoolseid lahendusi üleilmsetele probleemidele, eelkõige kestliku arengu tegevuskava 2030 läbivaatamise ja suhete tugevdamise kaudu rahvusvaheliste finantsasutustega.

Aina sagenevad konfliktid ja loodusõnnetused suurendavad humanitaarabivajadust, millega kaasneb rahastamispuudujäägi süvenemine. Abi andmise tõhususe ja tulemuslikkuse parandamine on endiselt väga oluline ning sellele aitab muu hulgas kaasa, kui **suurendame ELi suutlikkust reageerida kriisiolukordadele**. Muude meetmete hulgas **kahekordistame** 2023. aasta metsatulekahjude hooaja eel **tulekahjude kustutamise suutlikkust** ning lisame oma lennukiparki 10 kerget amfiiblennukit ja kolm helikopterit.

3.5 Euroopaliku eluviisi edendamine

Euroopa noorteaasta 2022 on pakkunud noortele eurooplastele hulganisti võimalusi täiendada oma oskusi ja pädevusi ning edendada noorte kodanikuaktiivsust. Noortele keskendumine jätkuvalt ka Euroopa oskusteaastal.

Kuna vaid 15 % noortest on õppinud, osalenud koolitusel või praktilal oma koduriigist erinevas ELi liikmesriigis, teeb komisjon ettepaneku ajakohastada praegust **ELi õpirände raamistikku** nii, et õppurid saaksid lihtsamini ühest haridussüsteemist teise liikuda – see on oluline samm 2025. aastal toimima hakkava Euroopa haridusruumi suunas.

Tervishoiu valdkonnas jätkab komisjon Euroopa vähktõvevastase võitluse kava rakendamist, kuna see on tugeva Euroopa tervisealiidu üks alustalasid. Esitame soovitusi **vaktsiinennetatavate vähivormide kohta** ja ajakohastame **suitsuvaba keskkonna** soovitusi.

Nagu soovitati Euroopa tuleviku konverentsil, on Euroopa tervisealiidu jaoks vaja luua ka **ühtne Euroopa terviseandmeruum**. Kõnealuse algatuse kiire vastuvõtmine ja rakendamine parandab tervishoiu kvaliteeti ja järjepidevust ning tagab kodanike õigused seoses nende

terviseandmetega. Samuti Euroopa tuleviku konverentsil tehtud ettepaneku ajal on komisjonil kavas koostada **terviklik lähenemisviis vaimsele tervisele**. See on oluline ühiskondlik küsimus, mille kerkis eriti esile pandeemia ajal. Komisjon jätkab ka spordi ning tervisliku eluviisi vaimsete ja füüsiliste eeliste tutvustamist kogu ühiskonnas ja kõigile põlvkondadele, tuginedes algatusele HealthyLifestyle4All ja selle noortefoorumile „Youth Ideas Labs“.

Sündmused meie lähiümbruses on korduvalt näidanud, miks rände- ja varjupaigasüsteemi selge ja tugev raamistik on väga oluline. Samuti on ELis tehtud viimasel aastal olulisi edusamme rände haldamisel, nagu on sätestatud **rände- ja varjupaigaleppes**. Komisjon jätkab Euroopa Parlamendi ja nõukogu täiemahulist toetamist rände- ja varjupaigalepet käsitleva ühise tegevuskava rakendamisel, võttes enne käesoleva ametiaja lõppu vastu kõik kavandatud ettepanekud. Selle kõrval püüame edasi liikuda **oskuste ja talendi paketi**ga, et tõhustada tulemuslikku ja vastastikku kasulikku seaduslikku rännet, mida toetab uus algatus **kolmandate riikide kodanike kvalifikatsioonide tunnustamise** hõlbustamiseks eesmärgiga muuta Euroopa vajalike oskustega tööjõu jaoks atraktiivseks. See on oluline teema Euroopa oskusteaastal 2023. **Küberturvalisusoskuste akadeemia** sihtotstarbelise algatusega arendatakse üht strateegiliselt olulisimat oskust.

Osana meie püüdlustest luua tegelik julgeolekuliit ja viia ellu ELi strateegia, mis käsitleb võitlust laste seksuaalse väärkohtlemise vastu, teeb komisjon ettepaneku **vaadata läbi laste seksuaalsed kuritarvitamised käsitlev direktiiv**. Sellega pööratakse tähelepanu tehnoloogilistest muutustest tulenevatele uutele probleemidele ja vajadusele tõhustada laste seksuaalse väärkohtlemisega seotud kuritegude ennetamist, uurimist ja nende eest vastutusele võtmist ning lapsohvrite toetamisele ja kaitsesele nii internetis kui ka väljaspool seda kooskõlas ELi tervikliku lapse õiguste strateegiaga. Algatus täiendab hiljutist ettepanekut võtta vastu **määrus, millega kehtestatakse eeskirjad laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks**. Kui komisjoni ettepanekud on vastu võetud, tugevdatakse ka julgeolekuliitu parema **piiriülese politseikoostööga**, et tegeleda uute ja keerukate julgeolekuohtudega.

Komisjon jätkab kõigi vajalike meetmete võtmist, et tagada tugev ja vastupidav sisepiirikontrollita Schengeni ala. Tõhus piirikontroll, sujuv rahvusvaheline reisimine ja julgeolekukaalutlused on võimalik uue tehnoloogia abil ühendada ning samuti aitab sellele kaasa uute koostalitlusvõimeliste süsteemide kiirem rakendamine ja uus ettepanek **reisidokumentide digiteerimise kohta**. Komisjon jätkab ka kaasseadusandjate toetamist muudetud **Schengeni piirieskirjade** kiireks vastuvõtmiseks.

3.6 Uus hoog Euroopa demokraatialle

Demokraatia kui liidu nurgakivi on suurema surve all kui kunagi varem. Liidu stabiilsus, julgeolek ja heaolu sõltuvad **demokraatlike väärtuste ja institutsioonide** püsimisest. Seetõttu ei tohi teha järeleandmisi põhiõiguste ja ühiste väärtuste, nagu võrdsuse ja õigusriigi põhimõtte ega vaba ja demokraatliku ühiskonna aluste, nagu meediavabaduse ja -mitmekesisuse kaitsmisel.

Euroopa tuleviku konverentsil rõhutati vajadust kaitsta kõigis liikmesriikides süstemaatiliselt **õigusriigi põhimõtet** ning 2022. aasta juulis avaldatud kolmas õigusriigi olukorda käsitlev aastaaruanne sisaldas esimest korda kõigile liikmesriikidele suunatud soovitusi. Demokraatia peamiste eelduste kaitse on seatud Euroopa demokraatia tegevuskavas poliitiliseks prioriteediks. Sellele tuginedes tegi komisjon ettepaneku võtta vastu Euroopa meediavabaduse õigusakt, et näha ette õiguslikud kaitsemeetmed meediavabaduse ja -mitmekesisuse tagamiseks.

2023. aastal esitab komisjon **demokraatia kaitse paketi**, millega süvendatakse Euroopa demokraatia tegevuskava raames võetavaid meetmeid, edendatakse vabasid ja õiglasid valimisi, tõhustatakse võitlust desinformatsiooni vastu ning toetatakse meediavabadust ja -mitmekesisust. Sealjuures arendatakse kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ja kodanike osalemist, mis tugevdab demokraatiat rohujuure tasandil. Eelkõige sisaldab pakett ettepanekuid demokraatia kaitsmiseks ja usalduse suurendamiseks, kaitstes demokraatlikku süsteemi väliste huvide eest. Samuti teeme ettepaneku meetmete kohta **korruptsioonivastase** võitluse õigusraamistiku ajakohastamiseks.

Komisjon on esitanud ettepanekud Euroopa Parlamendi valimiste parendamiseks, toetades valimiste usaldusväärsust ja edendades suuremat osalemist, nähes ette õigusnormid, mis käsitlevad **poliitreklaami läbipaistvust ja suunamist, Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ja rahastamist ning liikuvate eurooplaste valimisõigusi**. Oleme valmis toetama kaasseadusandjaid nende töös Euroopa Parlamendi ettepanekul uue **valimisi käsitleva õigusakti** koostamiseks. On oluline, et kõik need uued valimisi käsitlevad õigusnormid kehtiksid aegsasti enne järgmisi Euroopa Parlamendi valimisi 2024. aastal.

Komisjon jätkab võrdõiguslikkuse liidu loomist puuetega inimeste õigusi käsitleva juhtalgatuse kaudu, tehes ettepaneku võtta kasutusele **Euroopa puudega isiku kaart**, millega tagatakse puudega isiku staatuse vastastikune tunnustamine kõigis liikmesriikides. Võrdõiguslikkuse liitu tugevdaks veelgi see, kui kaasseadusandjad jõuaksid kokkuleppele **naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist ning tasustamise läbipaistvust** käsitlevate kavandatavate algatuste suhtes. Seoses ELi rassismivastase tegevuskava 2020–2025 rakendamisega jätkab komisjon tööd, et tagada **tulemuslik kaitse** rassilisel ja etnilisel päritolul põhineva **diskrimineerimise eest**, sealhulgas õiguskaitse valdkonnas.

Selleks et tagada tarbijate õiguste jätkuv kaitse ja täitmine nii interneti- kui ka tavaturgudel, teeb komisjon ettepaneku muuta **tarbijakaitseasutuste vahelist koostööd** reguleerivaid õigusnorme, et aidata ära hoida ebalausid äritavasid ja toetada tarbijaõiguse rikkumiste tulemuslikumat uurimist.

Komisjon uurib vahendeid **oma läbipaistvusraamistiku tugevdamiseks**, eelkõige seoses juurdepääsuga dokumentidele.

Selleks et parandada **riiklike andmekaitseasutuste vahelist koostööd** isikuandmete kaitse üldmääruse täitmise tagamisel, teeb komisjon ettepaneku ühtlustada mõned nende töö riiklikud menetluslikud aspektid.

4. Parema õigusloome, ELi õigusaktide rakendamine ja nende täitmise tagamine

4.1 Parema õigusloome

Praegu Euroopa ees seisvad probleemid on teinud ilmsiks vajaduse teadliku poliitikakujundamise järele, mis põhineks tõenditel ja parema õigusloome põhimõtetel.

Komisjonil on nüüd olemas reguleerimisvahendid, mis vastavad Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni poolt tunnustatud rangeimatele standarditele. Parema õigusloome eesmärk on tagada, et õigusaktid on vajalikud ning et need toovad kodanikele ja sidusrühmadele võimalikult suurt kasu. **Põhimõtte „üks sisse, üks välja“ on praeguseks täielikult kasutusele võetud.** Sellega piiratakse komisjoni ettepanekute kulukust kodanikele ja ettevõtjatele. See täiendab süstemaatilist tööd, mida tehakse bürokraatia ja tarbetute kulude kindlakstegemiseks ja kõrvaldamiseks õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) raames. Tulevikukindluse platvorm, mis on kõrgetasemeline eksperdirühm, toetab komisjoni ka lihtsustamise ja koormuse vähendamise võimaluste leidmisel. Sidusrühmade esindajatest koosnev kõrgetasemeline töörühm aitab veelgi kaasa kodanikke ja ettevõtjaid mõjutava õigustiku sihipärasele ühtlustamisele. **VKE-testiga**, mida on muudetud veelgi põhjalikumaks, tagatakse see, et Euroopa ettevõtjad saavad kasu ühtsest turust, ilma et nad maksaksid ebaproportsionaalset hinda. 2023. aastal jätkab komisjon põhimõtte „üks sisse, üks välja“ rakendamist, hakates juba ka selle tulemustest ja tulemuslikkusest kokkuvõtteid tegema.

Parema õigusloome tegevuskava on kestlikkuse toetamisel ülioluline. Selles nähakse ette kestliku arengu eesmärkide lisamine õigusaktide mõjuanalüüsidesse, võttes arvesse selle märkimisväärt mõju üldisele võrdõiguslikkusele. Tulevikusuundade strateegilise analüüsi lisamine paremasse õigusloomesse ja õigusaktide tulevikukindluse tagamine annab komisjonile vajalikud vahendid tulevase ebakindlusega tegelemiseks.

4.2 ELi õiguse rakendamine ja täitmise tagamine

Kui liit on jõudnud kavandatud algatuste suhtes kokkuleppele, on oluline neid täielikult ja õigeaegselt rakendada, et tuua kohapeal lubatud muutusi. Eelmisel nädalal esitatud **teatistes ELi õiguse kohaldamise kohta** selgitatakse, kuidas komisjon on süvendanud ja täiustanud tööd õigusaktide täitmise valdkonnas, ühendades jõud liikmesriikide, spetsialiseerunud asutuste ja muude sidusrühmadega. ELi õigusnormide täielik ja järjepidev kohaldamine suurendab õiguskindlust ning inimeste ja ettevõtjate usaldust riiklike institutsioonide ja kogu ELi vastu, eelkõige seoses ühiste väärtuste, põhiõiguste, õigusriigi põhimõtte, ELi nelja põhivabaduse ja ühtse turu toimimisega. ELi õigusnormide täitmise nõuetekohane tagamine suurendab kasu, mida ELi poliitika kõikjal ELis inimeste igapäevaellu toob. Komisjon jätkab koostööd liikmesriikidega, et toetada neid ELi õiguse nõuetekohasel kohaldamisel, lahendada probleemid kiiresti pärast nende tekkimist ning **tegutseda otsustavalt selliste rikkumiste korral**, mis takistavad oluliste ELi poliitikaeesmärkide elluviimist või võivad kahjustada ELi väärtusi ja põhivabadusi.

5. Kokkuvõte

Kohe praeguse komisjoni koosseisu ametiaja algusest peale on Euroopa Liit näidanud, et suudab pakkuda kodanikele kõige olulisemates valdkondades soovitud tulemusi. Enneolematutele kriisidele on liit reageerinud ühiselt, jätkates samal ajal juba alustatud radikaalseid muutusi. Ka tuleval aastal peab meie töö jätkuma samas vaimus.

Põhilised meetmed, mida kavatseme järgmisel aastal võtta, on loetletud käesoleva teatise lisades. Need sisaldavad loetelu prioriteetsetest menetluses olevatest ettepanekutest, mille alusel jätkame dialoogi Euroopa Parlamendi ja nõukoguga, et leppida käesoleva aasta lõpuks kokku ühisavalduses seadusandlike prioriteetide kohta.

Koos kujundame liidu, mis suudab ühendada oma tugevad küljed, et lahendada suurimaid probleeme alates kliimamuutustest ja looduse hävimisest kuni pandeemiate ja piirkondliku julgeolekuni. Jõuline liit, mis kaitseb oma väärtusi ja õigusriigi põhimõtet. Edukas liit, mis põhineb tugeval majandusel, põlvkondadevahelisel solidaarsusel ja ainulaadsel ühtsel turul ning pakub enneolematut sotsiaalkaitset. Jagamatu liit, kellel on maailmas tugev positsioon ja kes on praeguse põlvkonna probleemide lahendamisel ülemaailmne liider.